

Sirküler No : 370/2014-11
Sirküler Tarihi : 09.10.2014
Konusu : 6552 Sayılı Kanun (Torba Yasa) ile Sosyal Güvenlik Hukukunda Yapılan Değişiklikler İle Getirilen İmkanlar Hk.

I- GİRİŞ :

11.09.2014 tarih ve mükerrer 29116 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6552 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun ile (Bundan sonra Kanun olarak anılacaktır.) başta; 4857 sayılı İş Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve daha birçok kanun ve kanun hükmündeki kararnamede değişiklik yapılmıştır. Aynı Kanun ile Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tahsil dairelerince tahsil olunan alacaklar ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tahsil olunan alacaklar için yapılandırma (ödeme kolaylığı) imkanı getirilmiştir.

369/2014-10 sayılı sirkülerimizde anılan Kanun ile vergi hukukundaki değişiklikler ve getirilen imkanlar hakkında bilgi verilmiş olup bu sirkülerimizde de sosyal güvenlik hukukunda işverenlere ilişkin olarak yapılan değişiklik ve getirilen imkanlara yer verilmiştir.

II- SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER :

(A) Kanunun 40. maddesiyle ile 5510 sayılı SSGSS Kanunu’nun “Sigortalı Sayılmayanlar” başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile (e) bendinde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca 5510 sayılı kanuna Ek 9. madde eklenmiştir. Bu değişiklik ile ev hizmetlerinde bir kişi yanında ay içinde çalıştığı süre 10 günden daha az olanlar 5510 sayılı SSGSS Kanunu 4/(1)-a maddesi kapsamında sigortalı sayılmayacaktır. Bu çalışanlar için ay içinde çalıştıkları süreye göre hesaplanan günün 5510 sayılı Kanuna göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırının % 2’si tutarında iş kazaları ve meslek hastalığı primi yatırılacak olup ödenecek sigorta primi en geç çalışılan ay sonuna kadar SGK tarafından oluşturulan bildirge ile kuruma beyan edilip ödenecektir.

Ev hizmetlerinde bir kişi yanında ay içinde 10 günden fazla çalışmış olanlar 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-a maddesi kapsamında sigortalı olarak sayılacak ve çalışana ait sigorta primleri çalıştıran tarafından tüm sigorta kolları için aylık prim ve hizmet belgesi ile beyan edilip ödenecektir. Buna göre ev hizmetlerinde aynı kişiyi bir ay içinde sürekli olarak 9 gün veya daha az çalıştıranların, bu çalışana 4/(1)-a kapsamında sigortalı sayılmayacaktır. Bu kapsamda ev hizmetlisi çalıştıranlar da 5510 sayılı Kanuna göre işveren sayılmayacaktır.

Aynı madde ile 5510 sayılı Kanunun birinci fıkrasının (e) bendi de değiştirilmiş olup uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri ile belirlenen süreler hariç olmak üzere yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluşun, Türkiye'ye gönderdiği ve kuruluşun mukim bulunduğu ülkede sigortalı olduğu belgelenen çalışanları, en fazla üç ay süreyle sigortalı olarak sayılmayacaktır. Değişiklik ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde belirtilen süreler hariç, yabancı kurumlarca Türkiye'deki işleri için Türkiye'de çalıştırılan yabancı personel sadece 90 gün için sigortalı sayılmayacak, bu süreden fazla çalıştırılacak yabancı personel için Türkiye'de sigorta primi ödeme zorunluluğu getirilmiştir.

(B) Kanunun 50. maddesi ile 5510 sayılı Kanunun “Günlük Kazanç Sınırları” başlıklı 82. maddesinin birinci fıkrasında yer alan ve prime esas kazanç tavanını belirleyen 6,5 kat çarpanı sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce, yurt dışındaki iş yerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katı olarak uygulanması hükmolunmuştur. Değişiklik ile Türkiye'de mukim şirketlerin yurt dışındaki işleri için yurt dışına götürdükleri Türk işçilerine burada çalıştıkları sürede elde ettikleri kazanç üzerinden hesaplanacak SGK primlerinin belirlenmesinde prime esas kazanç tavanı olarak prime esas alt kazanç tutarının üç katı esas alınacaktır.

(C) Kanunun 50. maddesi ile 5510 sayılı Kanunun “Primlerin Ödenmesi” başlıklı 88. maddesine eklenen fıkra ile 11.09.2014 tarihinden itibaren noksan tahakkuk ettirildiği Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sonradan tespit olunan ek sigorta primleri için durumun sigortalı veya tüzel kişiye Kurumca tebliğ edildiği tarihten itibaren gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır. Ancak bunun için eksik tahakkuk ettirilen primin sigortalı veya tüzel kişinin kasıt, kusur, hata veya yanıltıcı beyanından kaynaklanmaması gerekmektedir.

III- ÖDEME KOLAYLIĞI GETİRİLEN BORÇLAR :

Kanununun 81. maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 60. Madde ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından takip ve tahsil edilen alacaklar için yapılandırma (ödeme kolaylığı) imkanı getirilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nca 25.09.2014 tarih ve 2014-26 sayılı Genelge yayımlanmış olup (Bundan sonra Genelge olarak anılacaktır.) anılan genelgede yapılandırmaya ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Yapılan yasal düzenlemeye göre;

- 1- Nisan/2014 ve önceki aylara ilişkin olup 10.09.2014 ve öncesinde tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan; sigorta primi, işsizlik sigortası primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, ek karşılık primi ve sosyal güvenlik destek primi, damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitim katkı payı alacakları,
- 2- Nisan/2014 ve önceki aylara ilişkin olup yapılandırma için başvuru tarihi itibarıyla ödenmesi imkanı ortadan kalkmamış olan isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası alacakları,
- 3- Nisan/2014 ve önceki aylara ilişkin olup 10.09.2014 tarihi itibarıyla tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi alacakları,
- 4- 5510 sayılı Kanunun 60/(1) fıkrasının (g) bendi kapsamında olup genel sağlık sigortası primi yatırmak zorunda olanların Nisan/2014 tarihine kadar tahakkuk etmiş ve 11.09.2014 tarihine kadar ödenmemiş olan genel sağlık sigortası primleri alacakları,
- 5- Sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken 5335 sayılı Kanunun 30. maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait iş yerlerinde çalışmaları nedeniyle aylıkları kesilmesi gerekenlere, 11.09.2014 tarihini takip eden ödeme dönemine kadar yersiz olarak ödendiği tespit edilen aylıklara ilişkin alacaklar,
- 6- 5510 sayılı kanunda öngörülen yükümlülükleri yerine getirilmemesi nedeniyle 30.04.2014 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin idari para cezası alacakları,
- 7- Yukarıda sayılan alacaklara ilişkin olarak hesaplanmış; gecikme cezası, gecikme zammı ve kanuni faiz alacakları,

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından takip ve tahsil olunan alacaklar olup anılan alacaklar için yapılandırma (kolay ödeme) imkanı getirilmiştir.

Yukarıda sayılan Kurum alacaklarının yapılandırılması için borçluların, kapsama giren borçları için dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmaları şarttır.

IV- ÖDEME KOLAYLIĞINDAN YARARLANILMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR :

Kanununun 81. maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 60. Madde ile getirilen yapılandırma imkanından yararlanmak isteyen borçluların, Kuruma Genelge ekindeki dilekçeler ile başvurmaları gerekmektedir.

Buna göre;

- 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-a bendi kapsamında çalıştırılan sigortalılardan kaynaklanan prim borçlusu işverenlerin, Genelge ekindeki Ek-1 No.lu dilekçe ile en geç 31.12.2014 tarihine kadar e-Sigorta kanalıyla veya elden ya da posta yoluyla işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne / sosyal güvenlik merkezine başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

- 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-b bendi kapsamında sigortalılıktan kaynaklanan prim borçları ile ilgili kanun gereği durdurulan sigortalılık sürelerinin ihyasına ilişkin prim borçlusu esnaf, serbest meslek erbabı, yönetim kurulu üyesi, şirket ortakları, (Bağ-Kur sigortalıları) Genelge ekindeki Ek-2 No.lu dilekçe ile en geç 31.12.2014 tarihine kadar e-Sigorta kanalıyla veya elden ya da posta yoluyla; prim borçları için herhangi bir sosyal güvenlik il müdürlüğüne / sosyal güvenlik merkezine, durdurulan sigorta sürelerinin ihyası için ise sigortalı dosyalarının bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne / sosyal güvenlik merkezine başvuruda bulunmaları gerekmektedir.
- 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-c bendi kapsamında çalıştırılan sigortalılardan kaynaklanan emekli keseneği ve kurum karşılığı ile sigorta primi borçlusu kurumlar, Genelge ekindeki Ek-3 No.lu, aynı kurumların fiili hizmet süresi zammı ve itibari hizmet süresi zammına ilişkin prim borçları için Genelge ekindeki Ek-4 No.lu, idari para cezaları için Genelge ekindeki Ek-5 No.lu, ek karşılık prim borçları için Genelge ekindeki Ek-6 No.lu dilekçeler ile en geç 31.12.2014 tarihine kadar e-Sigorta kanalıyla veya elden ya da posta yoluyla işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne / sosyal güvenlik merkezine başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Bu kurumların sigortalılara ait ek karşılık prim borçlarına ilişkin olarak elden yapılacak başvuruları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'na; emekli keseneği ve kurum karşılığı ile sigorta primi, fiili hizmet süresi zammı ve itibari hizmet süresi zammına ilişkin olarak elden yapılacak başvuruların ise Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Tescil Prim ve Hizmet Daire Başkanlığı'na yapılması gerekmektedir.
- Yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlandıktan sonra 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-b bendi kapsamında çalışmaya başlayan veya çalışması devam edenlerin 01.10.2008 tarihinden önce ve sonrasındaki sürelerle ilişkin sosyal güvenlik destek primi borçları için durumlarına göre Genelge ekindeki Ek-7 ve Ek-8 No.lu dilekçeler ile ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğü / sosyal güvenlik merkezi veya Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kamu Görevlileri Ödemeler Daire Başkanlığı'na elden yada posta yoluyla en geç 31.12.2014 tarihine kadar başvurmaları gerekmektedir.
- 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılar, 5510 sayılı Kanunun Ek-5, Ek-6. maddesi kapsamındaki sigortalılar, isteğe bağlı sigortalılar ile (506 SK Mülga 85.md., 5510 SK md. 5/g ve 51/3) topluluk sigortasına tabi sigortalılardan (506 SK Mülga 86. Md.) kaynaklanan prim borçları için Genelge ekindeki Ek-9 No.lu dilekçe ile en geç 31.12.2014 tarihine kadar elden veya posta yoluyla sigortalı dosyalarının bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezine başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

- 5510 sayılı Kanunun 60/(1)-g bendi kapsamındaki sigortalıların, genel sağlık sigortası primi borçları için Genelge ekindeki Ek-10 No.lu dilekçe ile en geç 30.04.2015 tarihine kadar elden veya posta yoluyla ikametgahlarının bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine başvuruda bulunmaları gerekmektedir.
- Emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken 5335 sayılı Kanunun 30. maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaları nedeniyle aylıkları yersiz olarak ödendiği tespit edilenlerden 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-a bendi kapsamındaki sigortalıların, ikametgahlarının bulunduğu, 4/(1)-b bendi kapsamındaki sigortalıların, sigortalı dosyalarının bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine, 4/(1)-c bendi kapsamındaki sigortalıların ise Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Ödemeler Daire Başkanlığı'na elden ya da posta yoluyla en geç 31.12.2014 tarihine kadar Genelge ekindeki Ek-11 No.lu dilekçe ile başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

5510 sayılı Kanunun 4/(1)-a kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin aynı veya farklı illerde birden fazla işyerinin bulunması halinde her bir işyeri için ayrı ayrı başvuruda bulunması gerekmekte birlikte, başvuru süresi içinde bazı işyerleri için yapılandırma başvurusunda bulunup diğer işyerleri için yapılandırma başvurusunda bulunmayan işverenler, diğer işyerleri için süresi içinde yapılan başvuru dilekçesini/formunu ibraz etmeleri ve yazılı olarak talep etmeleri halinde, başvurusu yapılmayan (unutulan) işyerleri için de süresi içinde başvuruda bulunulmuş kabul edilecek ve işlemleri sonuçlandırılacaktır. Ancak bu nitelikli başvuruların kabul edilebilmesi için başvurunun en geç 02.06.2015 tarihine kadar yapılması gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna olan ve yukarıda sayılan borçlar için süresinde usulüne uygun şekilde başvuruda bulunması durumunda, kapsama giren borçlara ilişkin fer'i nitelikteki borçların tahsilinden vazgeçilmekte; bu fer'i borçlar (gecikme cezası, gecikme faizi, gecikme zammı vb.) yerine borcun vade tarihinden Eylül/2014 tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın belirtilen süre ve şekilde ödenmesi talep edilmektedir. Başka bir deyişle borcun ana parasına ilişkin olarak hesaplanan gecikme cezası, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilmekte; bu fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanan faiz tahsil edilmektedir.

Diğer taraftan aslı ödenmiş fer'i nitelikteki borçların % 40'ının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde fer'i alacağın % 60'ının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ayrıca 30.04.2014 tarihine kadar (bu tarih dahil) işlenen fiillere ilişkin olup 11.09.2014 tarihine kadar ödenmemiş olan idari para cezalarının % 50'si ve bu ceza tutarına ilişkin olarak Yİ-ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak faizin Kanun ile getirilen ödeme kolaylığı imkanından yararlanılmak suretiyle ödenmek istenmesi durumundan, idari para cezasının % 50'si ve idari para cezasına ilişkin fer'i alacağın (gecikme cezası, gecikme zammı vb.) tahsilinden vazgeçilmektedir.

5510 sayılı Kanunun 60/(1)-g bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası primleri hariç olmak üzere; sigorta primi, işsizlik sigortası primi, damga vergisi ve eğitime katkı payı borçlarının, aslı ödenmiş fer'i alacaklar ve idari para cezalarına ilişkin yapılandırma (ödeme kolaylığı) imkanından yararlanmak için son başvuru tarihi 31.12.2014 olup anılan borçların ödeme vadesi 31.01.2015 tarihidir. Anılan borçlarını defaten ödemek istemeyen borçlular bu borçlarını ikişer aylık dönemler halinde en fazla on sekiz eşit taksitte de ödeyebilirler. Borçlarını taksitler halinde ödemek isteyenler; altı taksit için 0,05, dokuz taksit için 0,07, on iki taksit için 0,10 ve on sekiz taksit için 0,15 oranında faiz ödemeleri gerekmektedir. Diğer bir deyişle borçlarını taksitle ödemek isteyen borçlular, Kanun kapsamında hesapladıkları borç tutarlarını;

- Altı eşit taksit için 1,05
- Dokuz eşit taksit için 1,07
- On iki eşit taksit için 1,10
- On sekiz eşit taksit için 1,15,

katsayıları ile çarpıp belirlenen taksit sayısına bölmek suretiyle ödenecek taksit tutarına ulaşmış olacaklardır.

5510 sayılı Kanunun 60/(1)-g bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası primi borçluları için son başvuru tarihi 30.04.2015 olup anılan borçların ödeme vadesi 31.05.2015 tarihidir. Taksitli ödeme imkanından bu sigortalılarda yararlanabilecektir. Ancak 6552 sayılı Kanun ile bugüne değin hiç gelir testi yaptırmamış ve genel sağlık sigortası tescili yapılmamış sigortalılar için yeni bazı imkanlar sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, taksit ile ödeme tercihinde bulunanlar taksit ödeme süresince tahakkuk eden cari dönem prim borçlarını bir takvim yılı içinde ikiden fazla vadesinde ödememeleri yada eksik ödemeleri halinde, yapılandırma kapsamındaki kalan taksitleri için yapılandırma haklarını kaybetmiş sayılmaktadır. Aynı şekilde yapılandırma kapsamındaki taksitlerini bir takvim yılı içinde ikiden fazla taksidi süresinde ödemeyen veya eksik ödeyenler, (Taksit tutarının % 10'unu aşmamak şartıyla 5 TL'ye kadar yapılmış eksik ödemeler eksik ödeme sayılmaz.) bir takvim yılı içinde en fazla iki taksidi ödemeyen ya da eksik ödeyenlerin ödenmeyen bu taksitlerini yapılandırmaya ilişkin son taksidin ödeme vadesinden sonra bir ay içinde ödemeyenler, Kanun kapsamındaki yapılandırma haklarını kaybederler.

V- TERKİN OLUNAN ALACAK VE İDARİ PARA CEZALARI:

Kanunun 59. maddesiyle 5510 sayılı Kanuna geçici 55. Madde eklenmiş olup anılan madde ile 506 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31.12.2013 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu halde ödenmemiş olan; sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezaları ile özel kanunlardaki hükme istinaden Kurumca 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen eğitime katkı payı, özel iletişim vergisi ve damga vergisi borçlarından borç türü bazında borç asılları toplamı 100,00 TL'yi aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı gecikme cezası, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilmiştir.

Kanunun 61. maddesiyle 5510 sayılı Kanuna geçici 57. Madde eklenmiş olup anılan madde ile;

- 5510 sayılı Kanunun 4/(1)-b maddesi kapsamındaki (Bağ-Kur) sigortalıların 11.12.2014 tarihi itibarıyla yasal süresinde verilmemiş işe giriş ve işten ayrılma bildirimlerine ait idari para cezaları,
- Ticaret sicil müdürlüklerine 11.12.2014 tarihi itibarıyla yasal süresi içinde verilmemiş işyeri bildirelerine ait idari para cezaları,
- Kamu ve özel hukuk tüzel kişilerin 11.12.2014 tarihi itibarıyla kanuni süresince SGK'ya verilmesi gereken yapı ruhsatı veya diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliğindeki bilgi ve belgelere ait idari para cezaları,
- Türkiye İş Kurumu'na düzenlenen ve 11.03.2015 tarihinden önce sona ermiş / erecek olan meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerine katılan kursiyerlere ilişkin sigortalı işe giriş/çıkış bildireleri ile aylık prim ve hizmet belgelerinin kanuni süresinde verilmediği gerekçesiyle düzenlenen idari para cezaları,

terkin edilmiş/edilecektir. Daha önce bu hususlar ile ilgili olarak ödenmiş idari para cezaları red ve iade olunmayacaktır.

VI- SONUC :

6552 sayılı Kanun ile sosyal güvenlik hukukunda işverenlere ilişkin olarak yapılan değişiklikler ile anılan kanunun Sosyal Güvenlik Kurumuna verdiği yetkiye istinaden yayımlanan 2014-26 sayılı Genelge ile yapılan açıklamaların özetlendiği sirkülerimizde;

AKTİF YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK A.Ş.

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortasında işverenlerin yükümlülüklerine ilişkin yapılan yeni düzenlemelere,
- Yapılandırma imkanı (ödeme kolaylığı) getirilen alacaklara/borçlara ilişkin düzenlemelere,
- Tahsilinden vazgeçilen alacaklara/borçlara ve idari para cezalarına ilişkin düzenlemelere,

yer verilmiştir.

Tereddüt edilen hususlarda yeminli mali müşavirliğimize danışılması rica olunur.

Saygılarımızla,